
OCENE IN POROČILA

Maja Bratanić, Boris Pritchard in Ivana Brač (ur.): *Od Šuleka do Schengena: Terminološki, terminografski i prijevodni aspekti jezika struke*. Zagreb in Rijeka: Institut za hrvatski jezik in jezikoslovje in Pomorski Fakultet u Rijeci, 2015. 334 str.

Spoznanje o zares svobodni komunikaciji, ki jo pogojuje komunikacija v maternem jeziku, je privedlo do splošno sprejetega načela zagotavljanja možnosti kreativnega uresničevanja vsakega posameznika v svojem jeziku ob hkratni izmenjavi informacij v tujih jezikih, kar omogoča komunikacijo med pripadniki različnih jezikovnih skupnosti. To velja za vsa področja človekovega delovanja in ustvarjanja, pri čemer je v družbi, ki temelji na znanju, posebej izpostavljena strokovna komunikacija. Za tovrstno komunikacijo pa je posebej pomembna terminologija. Govorci jezika, ki ne razvijajo tega segmenta komunikacije in ob tem ne razvijajo tudi svoje terminologije, so v deprivilegiranim položaju, saj jim v lastnem jeziku ni omogočen dostop do novih znanj, posledično pa so deprivilegirani tudi v izobraževalnem procesu in na vseh drugih področjih delovanja, kjer se srečujejo s specializiranimi znanji. V tem kontekstu terminološki podatki, njihova razpoložljivost in prosto dostopanje do njih pomenijo enega od pomembnih dejavnikov družbeno-ekonomskega razvoja. V ta kontekst se umešča tudi monografijo o hrvaški terminologiji.

Terminološka veda se zaradi zgoraj povedanega v svetu izjemno dinamično razvija, monografija *Od Šuleka do Schengena: Terminološki, terminografski i prijevodni aspekti jezika struke* pa želi zmanjšati metodološko-teoretski

zaostanek v terminološkem raziskovanju na Hrvaškem, saj se področje dolgo ni dovolj dinamično razvijalo, s pričujočim delom pa se postavljajo novi temelji za nadaljnji razvoj. Delo je dokaz, kako lahko z načrtnim delom v sorazmerno kratkem času, le v nekaj letih, oblikujemo skupino raziskovalcev na določenem področju. Pri tem je treba izpostaviti, da je odlika skupine raziskovalcev in tudi avtorjev monografije njihova teoretska in metodološka raznolikost, s čimer je zagotovljen razvoj terminološke vede v širokem spektru pristopov. Delo je prav metodološko izjemno zanimivo, saj prinaša prikaz različnih metodoloških pristopov: v prispevkih lahko kronološko opazujemo njihov razvoj, prav tako pa tudi pestrost v sodobnih terminoloških raziskavah. Pomembno je, da so posebej predstavljeni sodobni metodološki pristopi terminološke vede v medjezikovnem kontekstu prevajanja.

Monografija prinaša 18 razprav v štirih tematskih sklopih: I. Terminološka politika; II. Terminološka teorija in terminografska praksa; III Terminološke študije; IV. Prevodni vidiki jezika stroke ter korpusni pristop v terminologiji in terminografiji.

Kot je razvidno iz vsebinske zasnove monografije, ta predstavlja izhodišča terminološkega načrtovanja: upravljanja s pojmovnimi inovacijami tako na nadnacionalnem kot

nacionalnem nivoju. Okvir terminološkega načrtovanja vključuje niz aktivnosti, ki so del širšega sklopa aktivnosti jezikovnega načrtovanja vsake jezikovne skupnosti, prav tako pa tudi izobraževanja, prevajanja in seveda razvoja znanosti. Ker delo govori o aktivnostih, povezanih s terminološkim načrtovanjem tako na nacionalnem kot na nadnacionalnem nivoju, je za hrvaški prostor izjemnega pomena za ohranjanje in razvoj hrvaškega jezika kot enega od uradnih jezikov EU, kjer je strokovna komunikacija bistvenega pomena.

Monografija je sveže znanstveno delo, ki prinaša vrsto novosti na področju terminološke vede, predvsem preobrat od strukturalnega pogleda na terminologijo h komunikološko usmerjeni terminološki vedi, temelječi na metodologiji korpusnega jezikoslovja. Prav tako gre za preobrat iz ozko razumljenega opazovanja terminologije v minimalnem kontekstu k terminološkemu upravljanju, ki terminološko vedo umešča v širši družbeni prostor. Pri tem lahko govorimo o znanstveni inovativnosti na treh segmentih, pri (a) terminološki politiki, ki se umešča v okvir jezikovne politike in jezikovnega načrtovanja, (b) teoretskih pristopih, ki povezujejo teorijo s konkretnim delom na področju terminografije, in (c) umeščanju jezika stroke v medkulturno komunikacijo, pri čemer se na področje terminološke vede uvaja metodološki pristop korpusnega jezikoslovja.

Gre za izjemno pomembno delo za hrvaški raziskovalni prostor, saj se z njim razvija do sedaj premalo razvito področje terminološke vede. Prav tako je pomembno za hrvaščino, saj se z delom postavljajo temelji za nadaljnji razvoj jezika v okviru strokovne komunikacije, kjer je v ospredju razvoj terminologije. Za terminološko vedo je delo pomembno, ker naslavlja vprašanja novih metodoloških pristopov, ki se na tem področju uporabljajo v svetu. Za hrvaški prostor pa je s tem, ko je Hrvaška postala del EU in tako del večkulturne in večjezikovne skupnosti, delo pomembno tudi za zagotavljanje enakopravnega statusa med jeziki EU.

Zaradi vsega zgoraj naštetega je monografija izjemno dragocena tudi za druga jezikovna okolja in seveda za raziskovalce s področja terminološke vede, tudi na Slovenskem, kjer v delu terminološke vede še vedno pogrešamo večjo pluralnost metodoloških pristopov. S slovenskega zornega kota je monografija zanimiva tudi zaradi slodelovanja Oddelka za prevajstvo FF UL pri predstavljenih terminoloških raziskavah in avtorstvu razprav. Upamo, da se bo vzpostavljeno sodelovanje nadaljevalo oz. se med raziskovalnimi kolektivi še okrepilo, saj gre za okolji, ki sta si predvsem glede terminološkega načrtovanja in upravljanja terminologije sorodni.

Vojko Gorjanc
Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
vojko.gorjanc@ff.uni-lj.si